
Dokument ta' sessjoni

A8-0396/2018

26.11.2018

RAPPORT

b'rakkomandazzjonijiet lill-Kummissjoni dwar soluzzjoni mhaffa ta' tilwim
kummerċjali
(2018/2079(INL))

Kumitat għall-Affarijiet Legali

Rapporteur: Tadeusz Zwiefka

(Inizjattiva - Artikolu 46 tar-Regoli tal-Proċedura)

WERREJ

	Pàġna
MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW	3
ANNEX GĦALL-MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI: RAKKOMANDAZZJONIJIET GĦAL MIŻURI GĦALL-INTRODUZZJONI U L-APPOĠĠ TA' PROCEDURA ĊIVILI EWROPEA MĦAFFA	9
NOTA SPJEGATTIVA.....	11
INFORMAZZJONI DWAR L-ADOZZJONI FIL-KUMITAT RESPONSABBLI	13
VOTAZZJONI FINALI B'SEJĦA TAL-ISMIJIET FIL-KUMITAT RESPONSABBLI	14

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

b'rakkomandazzjonijiet lill-Kummissjoni dwar soluzzjoni mhaffa ta' tilwim kummerċjali (2018/2079(INL))

Il-Parlament Ewropew,

- wara li kkunsidra l-Artikolu 225 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE),
  - wara li kkunsidra l-Artikoli 67(4) u 81(2) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,
  - wara li kkunsidra l-Artikolu 19(1) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE) u l-Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (il-"Karta"),
  - wara li kkunsidra l-istudju mid-Direttorat Ġenerali għall-politika interna bl-isem "Inkatru l-kompetenza fil-liġi kummerċjali fl-Istati Membri",
  - wara li kkunsidra t-Tabella ta' Valutazzjoni tal-Ġustizzja tal-UE 2018,
  - wara li kkunsidra n-Netwerk Ewropew tat-Taħriġ Ġudizzjarju tal-2016 (EJTN) "Judicial Training Principles" (Prinċipji ta' Taħriġ Ġudizzjarju)¹,
  - wara li kkunsidra l-acquis tal-Unjoni fil-qasam tal-kooperazzjoni ġudizzjarja fi kwistjonijiet ċivili,
  - wara li kkunsidra l-Artikoli 46 u 52 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,
  - wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għall-Affarijiet Legali (A8-0396/2018),
- A. billi d-dritt għal smiġh ġust u pubbliku fi żmien raġonevoli, kif minqux fl-Artikolu 47 tal-Karta u fl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, jikkostitwixxi waħda mill-garanziji fundamentali tal-istat tad-dritt u tad-demokrazija u huwa parti intrinsika mill-proċedimenti ċivili b'mod ġenerali;
- B. billi l-introduzzjoni ta' Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa tista' tikkontribwixxi għall-modernizzazzjoni tal-proċedimenti nazzjonali, għal kundizzjonijiet ekwivalenti għan-negozji u għal zieda fit-tkabbir ekonomiku, permezz ta' sistemi ġudizzjarji effettivi u effiċjenti, filwaqt li fl-istess ħin tiffacilita l-aċċess għall-ġustizzja fl-Unjoni u tgħin biex jiġu rispettati l-libertajiet fundamentali tal-Unjoni;
- C. billi t-Tabella ta' Valutazzjoni tal-Ġustizzja tal-2018 uriet li d-disponibbiltà tal-għajjnuna legali u l-livell tat-tariffi tal-qorti għandhom impatt ewlieni fuq l-aċċess għall-ġustizzja, b'mod partikolari għaċ-ċittadini li jinstabu f'sitwazzjoni ta' faqar;
- D. billi l-kooperazzjoni ġudizzjarja giet promossa, appoġġata u inkoraġġguta minn diversi

¹ http://www.ejtn.eu/PageFiles/15756/Judicial%20Training%20Principles_EN.pdf

atti proċedurali tal-leġislazzjoni sekondarja tal-Unjoni, inklużi r-Regolament dwar Talbiet Żgħar, id-Direttiva dwar l-Għajnuna Legali, ir-Regolament dwar il-Kumpilazzjoni ta' Xhieda u r-Regolament dwar in-notifika ta' dokumenti;

- E. billi l-għanjiet tal-kooperazzjoni ġudizzjarja bejn l-Istati Membri huma, fost oħrajn, li jiġi żgurat ir-rispett sħiħ tad-dritt għal rimedju effettiv u proċess ġust f'kazijiet transfruntiera, li jiġu garantiti proċeduri ġudizzjarji effikaċi u bla xkiel anki f'dawk is-sitwazzjonijiet u li tiġi stabbilita fiduċja reċiproka fis-sistemi ġudizzjarji, li hija l-bażi għal aktar rikonoxximent reċiproku ta' sentenzi madwar l-Unjoni;
- F. billi bosta kwistjonijiet fir-rigward tal-liġi proċedurali fil-qasam tal-ġustizzja ċivili huma rregolati fil-livell nazzjonali, u b'hekk il-liġi proċedurali f'dan il-qasam hija differenti minn Stat Membru għall-ieħor, u dan huwa konformi mal-prinċipju ta' sussidjarjetà u proporzjonalità; billi proċedura mhaffa tista' twassal għall-approssimazzjoni neċessarja tas-sistemi proċedurali fl-Unjoni;
- G. billi huwa neċessarju li tiżdied il-kooperazzjoni msahha bejn l-awtoritajiet u s-sistemi ġudizzjarji tal-Istati Membri fil-livell tal-Unjoni, halli jitneħħa kwalunkwe ostaklu li jista' jinholoq mill-inkompatibbiltajiet bejn is-sistemi ġudizzjarji u amministrattivi differenti;
- H. billi r-Regolament Brussell I jistabbilixxi regoli bażiċi dwar il-ġurisdizzjoni, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' kwistjonijiet ċivili u kummerċjali transfruntiera fl-Unjoni; billi l-verżjoni riformulata, li daħlet fis-sehħ fl-2015 (Brussell Ia), introduċiet għadd ta' aġġustamenti ewlenin għas-soluzzjoni ta' tilwim transfruntier tal-UE, u b'hekk tiffranka hin u flus għan-negozji u l-individwi;
- I. billi r-Regolament Ruma I jistabbilixxi regoli dwar il-liġi applikabbli għall-obbligi kuntrattwali ċivili u kummerċjali;
- J. billi regoli proċedurali jenhtieg li jiggwarantixxu kemm il-protezzjoni tad-drittijiet tal-partijiet kif ukoll is-soluzzjoni rapida tat-tilwim;
- K. billi s-soluzzjoni ta' kwistjonijiet kummerċjali fil-qorti pubbliċi fl-Istati Membri, b'mod ġenerali, timxi bil-mod u ma tissodisfax l-aspettattivi tal-partijiet involuti f'tilwim kummerċjali, fatt li huwa aċċentwat bl-introduzzjoni tal-proċedura Ewropea għal talbiet żgħar, li, min-naħa l-oħra, wasslet għal soluzzjoni sostanzjalment aktar mgħagġla għat-tilwim tal-konsumaturi; u billi l-użu xieraq tat-teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni fil-qorti jikkontribwixxi għat-thaffif tal-proċedimenti u għat-tnaqqis fl-ispejjeż.
- L. billi s-soluzzjoni bil-mod ta' tilwim kummerċjali fl-Unjoni tista' twassal biex il-partijiet kummerċjali jfittxu soluzzjoni alternattiva tat-tilwim jew soluzzjoni tat-tilwim fi Stati mhux membri, u jagħzlu li japplikaw liġi nazzjonali ta' Stat li mhux membru għal kuntratti;
- M. billi s-soluzzjoni ta' kwalità għolja ta' tilwim kummerċjali tiddependi fuq livell għoli ta' kompetenza u esperjenza f'dawn il-kwistjonijiet fil-qorti, fost l-imħallfin u l-avukati u l-ġuristi;

- N. billi d-disponibbiltà ta' proċedura mhaffa u kosteffikaċi appoġġata minn imħallfin u avukati kompetenti hafna u b'esperjenza kbira fl-Istati Membri tagħmel aktar probabbli deċiżjoni favur l-għażla ta' liġi nazzjonali ta' Stat Membru, u bħala konsegwenza, tarrikkixxi l-kompetenza fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali fl-Istati Membri;
- O. billi jidher neċessarju li tinstab soluzzjoni xierqa fir-rigward tas-sistemi lingwistiċi differenti li tista' tikkonsisti f'forum armonizzati, disponibbli fil-lingwi uffiċjali kollha tal-Unjoni;
- P. billi l-qrati u l-awli speċjalizzati fi kwistjonijiet kummerċjali se jiggarantixxu livell oghla ta' kompetenza u indipendenza fi kwistjonijiet bħal dawn u b'hekk jattiraw każijiet bħal dawn fil-qrati tal-Istati Membri;

* * *

1. Jinnota li s-soluzzjoni ta' kwistjonijiet kummerċjali hija hafna aktar bil-mod milli tista' tkun, u tiegħu medja ta' bejn tliet snin u erba' snin u li dan iwassal għal telf sostanzjali għan-negozju, u mhux biss f'termini ekonomiċi iżda wkoll fir-rigward tal-hin, l-enerġija u rizorsi oħra li jistgħu jiġu ddedikati minflok għal opportunitajiet oħra;
2. Jenfasizza l-bżonn li jiġi żgurat ir-rispett shiħ tad-dritt tal-partijiet għal rimedju effettiv u għal proċess ġust, kif stabbilit fil-karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, u li jiġu garantiti proċedimenti ġudizzjarji ta' kwalità għolja fi kwistjonijiet kummerċjali;
3. Jenfasizza l-implimentazzjoni b'suċċess tal-proċedura Ewropea għal talbiet żgħar (ESCP), li pprovdiet mezz biex tinstab soluzzjoni għat-tilwim transfruntier tal-konsumaturi u tilwim iehor dwar ammonti żgħar fl-Unjoni b'heffa u b'mod kosteffikaċi filwaqt li tinzamm il-protezzjoni għad-drittijiet tal-partijiet;
4. Jenfasizza li l-fiduċja reċiproka hija kuncett kumpless, u li hafna fatturi jaqdu rwol fil-bini ta' dik il-fiduċja, bħall-edukazzjoni ġudizzjarja u t-titjib tal-ħiliet, il-kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera u l-iskambju ta' esperjenzi u tal-aħjar Prattiki bejn l-imħallfin;
5. Jisħ aq li, fir-rigward tal-proċess ġust u l-aċċess għall-ġustizzja, in-netwerks ta' kooperazzjoni u l-bażijiet tad-data li jtejbju l-kooperazzjoni ġudizzjarja u l-iskambju ta' informazzjoni għandhom jinżamm ammu u jiġu estiżi ulterjorment, inkluż in-Netwerk Ġudizzjarju Ewropew u tal-Portal Ewropew tal-Ġustizzja Elettronika, li se jsir punt uniku ta' servizz fil-qasam tal-ġustizzja fl-Unjoni;
6. Isostni li l-adozzjoni ta' regolament simili għall-ESCP, il-Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa, applikabbli għal tilwim kummerċjali transfruntier, tkun l-aħjar mod kif jiġu indirizzati l-hinijiet twal ta' stennija għal tilwim kummerċjali fl-Unjoni, filwaqt li possibbilment isir iffrankar kbir għan-negozji Ewropej u jiġi mmobilizzat il-kapital mhux użat;
7. Isostni li l-partijiet kummerċjali se jkollhom opportunitajiet aħjar biex ihallsu għal rappreżentanza u jhejju għal kawża fil-qorti, li jfisser li għandhom iktar possibbiltajiet li

jipproteġu d-drittijiet tagħhom, u dan jippermetti proċedura aktar imħaffa;

8. Josserva li proċedura bħal din tista' tibni fuq rekwiżiti għal thejjijiet bir-reqqa mill-partijiet qabel ma tiġi varata l-proċedura, skadenzi stretti, ftit possibbiltajiet biex jiżdiedu l-fatti jew l-evidenza matul il-proċess u l-ebda appell separat għal deċiżjonijiet proċedurali, biex b'hekk tinkiseb proċedura mgħaġġla;
9. Huwa tal-fehma li sistema proċedurali stretta bħal din hija kompatibbli mal-protezzjoni tad-drittijiet tal-partijiet fuq il-kundizzjoni li l-Proċedura Ċivili Ewropea Mħaffa tkun volontarja u tapplika biss:
  - fejn il-partijiet ikunu qablu li jagħmlu użu mill-proċedura wara li jkun qam it-tilwim, jew
  - fejn il-konvenut jaċċetta li jiehu sehem fil-proċedura wara li r-rikorrent ikun ressaq azzjoni taħt l-Proċedura Ċivili Ewropea Mħaffa, sakemm il-konvenut ikollu ħin biżżejjed biex ihejji ruħu b'mod xieraq qabel il-bidu tal-proċedura;
10. Jemmen li l-Proċedura Ċivili Ewropea Mħaffa għandha tkun f'kull każ valida biss meta l-partijiet ikunu ġew debitament informati mill-qabel dwar il-konsegwenzi li jirriżultaw mill-kunsens biex tintuża tali proċedura; iqis li l-ispejjeż tal-Proċedura Ċivili Ewropea Mħaffa m'għandhomx ikunu eċċessivi għall-partijiet, sabiex jiġi garantit ir-rispett tad-dritt tal-aċċess għall-ġustizzja;
11. Jishaq li spiss il-partijiet fit-tilwima jilhqu soluzzjoni amikevoli biss meta ċ-ċirkostanzi u l-argumenti jiġu żviluppati bis-sħiħ, li jfisser li, f'sistema proċedurali li kienet teħtieġ li l-partijiet jinvestigaw iċ-ċirkostanzi u jkomplu jiżviluppaw l-argumenti tagħhom qabel ma jmorru l-qorti, aktar tilwim jiġi solvut b'mod amikevoli fi stadju aktar bikri;
12. Josserva li l-għan li tiġi pprovduta soluzzjoni mħaffa u aktar kosteffikaċi ta' tilwim kummerċjali fl-Unjoni ma jistax jintlaħaq unikament permezz tal-introduzzjoni ta' sistema proċedurali mħaffa armonizzata; għal dan il-għan, ikunu meħtieġa qrati, imħallfin, avukati u ġuristi li jkunu profiċjenti ħafna u jkollhom ħafna esperjenza fid-dritt kummerċjali u fid-dritt internazzjonali privat sabiex din is-sistema proċedurali tkun effiċjenti;
13. Jenfasizza li d-distribuzzjoni attwali fl-għażla tal-liġi f'kuntratti kummerċjali bejn il-ġurisdizzjonijiet Ewropej differenti mhijiex ugwali bejn l-Istati Membri;
14. Josserva li h' afna drabi l-għ' aż liet tal-liġ i applikabbli huma bbaż ati fuq kunsiderazzjonijiet kumplessi, iż da li l-kombinazzjoni ta' liġ i barranija u ta' qorti barranija spiss tesponi lil parti għ al riskji ekonomiċ i sostanzjali, u li dispoż izzjonijiet bħ al dawn huma speċ ifikament dubjuż i jekk ikun hemm qbil bħ ala parti minn kuntratti standard jew f'sitwazzjonijiet fejn waħ da mill-partijiet ma jkollha l-ebda possibbiltà jew ikollha ftit li xejn possibbiltà li tinfluwenza l-ftehim f'dan ir-rigward;

15. Jifhem li l-ostakli lingwistiċi jistgħu jkunu xkiel addizzjonali u b'hekk raġuni oħra biex tintgħażel liġi, u mhux oħra, bħala l-liġi applikabbli;
16. Jissottolinja li d-disponibbiltà ta' forom standard uniformi, disponibbli fil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE, tiffacilita l-aċċess għall-Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa;
17. Jissuġġerixxi, li sabiex jiġu żgurati forom uniformi standard, għandhom jingħataw lill-Kummissjoni setgħat ta' implimentazzjoni, eżerċitati b'mod konformi mal-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet;
18. Jistieden lill-Kummissjoni tivvaluta l-ħtieġa li tirrevedi r-Regolamenti Ruma I, Ruma II u Brussell Ia sabiex issaħħhaħ ir-rabta bejn l-għan u s-suġġett tal-kuntratti u l-liġi magħżula filwaqt li fl-istess ħin tiżgura li l-partijiet l-aktar dgħajfa fir-relazzjonijiet u l-kuntratti bejn in-negozji jkunu protetti, u tippreserva l-awtonomija tal-partijiet fir-rigward tal-għazla tal-liġi;
19. Jenfasizza li l-miżuri legiſlattivi ma jistgħux jindirizzaw dawn il-kwistjonijiet waħedhom, u huma meħtieġa wkoll miżuri prattiċi biex iżidu l-għarfien espert kemm tal-qrati kif ukoll tal-avukati, bħal taħriġ imtejjeb fi kwistjonijiet kummerċjali u aċċess aħjar għad-dritt tal-Unjoni u d-dritt nazzjonali tal-istati Membri, b'mod partikolari l-gurisprudenza;
20. Josserva li d-dritt kummerċ jali u d-dritt internazzjonali privat huma oqsma inqas ikkodifikati minn oqsma oħra tad-dritt, li jfisser li hemm rwol aktar importanti għal ar-riċ erka akkademika, u għalhekk waħda da mill-miżuri biex tissaħħna il-kompetenza fi kwistjonijiet kummerċ jali fl-Istati Membri hija li jsiru disponibbli aktar riżorsi għal ar-riċ erka f'dan il-qasam;
21. Jilqa' għalhekk b'sodisfazzjon id-disa' prinċipji tat-taħriġ ġudizzjarju tal-EJTN adottati fl-Assemblea Ġenerali tiegħu tal-2016, peress li jipprovdu pedament u qafas komuni għall-ġudikatura Ewropea kif ukoll għall-istituzzjonijiet ta' taħriġ ġudizzjarju;
22. Jisħaq li l-kwalità tal-liġi applikabbli għal kwistjonijiet kummerċ jali u kemm hija adattata sew għal prattiki u l-iżviluppi fis-settur kummerċ jali huma ta' importanza kbira;
23. Jitlob għalhekk li, skont l-Artikolu 225 tat-TFUE, sal-1 ta' Jannar 2020 u abbażi tal-Artikolu 81(2) tat-TFUE, il-Kummissjoni tressaq proposta għal att legiſlattiv dwar Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa u, bi qbil mar-rakkomandazzjonijiet stabbiliti fl-Anness għal din il-proposta, wara li l-Kummissjoni tevalwa l-ħtieġa għal tali rieżami, proposta possibbli għal emendi għar-Regolamenti Ruma I u Ruma II u Brussell Ia;
24. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jissupplementaw dawn il-proposti b'miżuri oħra ta' appoġġ bil-għan li jiżied l-għarfien espert fl-Istati Membri fil-liġi kummerċjali u fid-dritt internazzjonali privat.

25. Jikkonferma li r-rakkomandazzjonijiet annessi ma' din il-mozzjoni għal riżoluzzjoni jirrispettaw id-drittijiet fundamentali, il-prinċipju ta' awtonomija proċedurali nazzjonali u l-prinċipji tas-sussidjarjetà u l-proporzjonalità;
26. Iqis li kwalunkwe implikazzjoni finanzjarja tal-proposta, b'mod partikolari l-ispejjeż tal-proċedimenti mressqa taħt il-Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa, jiġu kkompensati bi tfaddil ekwivalenti, peress li l-Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa x'aktarx li tkun sostanzjalment aktar kosteffikaċi mill-proċeduri ordinarji tal-Istati Membri u billi t-tilwim inkwistjoni mhux se jingiebu taħt is-sistema proċedurali ġenerali tal-Istat Membru inkwistjoni;
27. Jenfasizza li d-dritt kummerċjali huwa biss wiehed mill-oqsma fejn hemm bżonn ta' aktar azzjonijiet fil-livell tal-Unjoni sabiex jiġi żgurat aċċess aħjar għall-ġustizzja, proċedimenti ta' kwalità oġhla, salvagwardji aktar b'saħħithom għall-partijiet u soluzzjoni aktar rapida tat-tilwim;
28. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex jgħaddi din ir-riżoluzzjoni u r-rakkomandazzjonijiet li jinsabu fl-annessi lill-Kummissjoni u lill-Kunsill kif ukoll lill-parlamenti u lill-gvernijiet tal-Istati Membri.

ANNES GHALL-MOZZJONI GHAL RIŻOLUZZJONI: RAKKOMANDEZZJONIJIET GHAL MIŻURI GHALL-INTRODUZZJONI U L- APPOĠĠ TA' PROĊEDURA ĊIVILI EWROPEA MĦAFFA

PRINĊIPJI U OBJETTIVI TAL-PROPOSTA MITLUBA

I. Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa

L-għan ewlieni tal-proposta li ġejja huwa li tiġi introdotta Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa volontarja sabiex il-kumpaniji Ewropej jingħataw possibbiltà li jsibu soluzzjoni għal tilwim purament kummerċjali bejn in-negozji ta' natura transfruntiera f'perjodu ta' żmien raġonevoli.

Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa tista' tibni fuq il-prinċipji li ġejjin:

1. Għandha tapplika għal tilwim kummerċjali transfruntier li għalih il-Proċedura Ewropea għal Talbiet Żgħar ma tapplikax;
2. Għandha tapplika jekk il-partijiet jaqblu dwar dan wara li tqum it-tilwima jew jekk ir-rikorrent jiftaħ talba taht il-proċedura u l-konvenut jaċċettaha;
3. Għandha tapplika meta l-partijiet ikunu ġew debitament informati mill-qabel dwar il-konsegwenzi li jirriżultaw mill-kunsens biex tintuża din il-proċedura;
4. Għandha teħtieġ li l-partijiet ihejju t-talbiet tagħhom sa grad għoli qabel ma jmorru l-qorti; flimkien ma' prekluzjoni bikrija tal-possibbiltà li joħorġu fatti ġodda jew evidenza ġdida fil-qorti;
5. Ma għandhiex tippermetti appell separat kontra d-deċiżjonijiet proċedurali;
6. Fil-prinċipju tista' tkun proċedura bil-miktub, li tippermetti għal seduti orali meta tal-inqas wiehed mill-partijiet jitlob dan;
7. Għandha, bħala punt tat-tluq, tapplika dati ta' skadenza qosra ħafna għall-proċedura, u dan jippermetti lill-qorti, bi qbil mal-partijiet, tapplika skadenzi itwal f'każijiet ta' kumplessità akbar;
8. Thegħeġ soluzzjoni amikevoli ta' tilwim transfruntier ġewwa u barra l-qorti, inkluż permezz ta' medjazzjoni;
9. Tinkoraġġixxi l-użu ta' teknoloġiji moderni għal raġunijiet ta' seduti orali, kumpilazzjoni ta' xhieda u notifika ta' dokumenti;
10. L-ispejjeż tal-proċedura għandhom ikunu limitati, sabiex jiġi garantit ir-rispett tad-dritt tal-aċċess għall-ġustizzja;
11. Tippermetti r-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni tas-sentenza finali skont il-proċedura bl-aktar mod sempliċi u faċli għall-utent disponibbli skont id-dritt tal-Unjoni;

II. Bidliet possibbli għar-Regolamenti Ruma I, Ruma II u Brussell Ia

Il-proposta dwar Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa tista' tiġi appoġġata bi proposta biex jiġu emendati r-Regolamenti Ruma I, Ruma II u Brussell Ia sabiex tinkiseb konnessjoni

aktar b'saħħitha bejn l-għan u l-fini ta' ftehimiet u l-liġi magħżula fi hdan l-UE, ukoll biex il-partijiet għal kuntratti purament kummerċjali jinghataw aktar awtonomija filwaqt li tiġi żgurata l-protezzjoni tal-partijiet aktar dgħajfa f'relazzjonijiet bejn negozji.

L-emendi għar-Regolament Ruma I jistgħu jinkludu:

1. Il-konsiderazzjoni tat-tiżiħ tal-konnessjoni bejn il-liġi magħżula u l-kontenut, l-għan u l-fini tal-kuntratt u tal-partijiet;
2. Il-konsiderazzjoni mill-ġdid tar-regoli applikabbli għall-validità ta' għażla tal-liġi, dan għandu jitqies taħt il-liġi prestabbilita applikabbli għall-kuntratt.

III. Mizuri oħrajn biex tinbena kompetenza fi kwistjonijiet kummerċjali fl-Istati Membri

1. Dawn il-proposti għandhom ikunu appoġġati ulterjorment b'azzjonijiet mill-Kummissjoni u mill-Istati Membri biex tinbena kompetenza fi kwistjonijiet kummerċjali, bħal:
  - a) taħriġ ta' mħallfin u avukati u ġuristi fi kwistjonijiet kummerċjali;
  - b) aċċess simplifikat u mtejjeb għad-dritt tal-Unjoni u għal-liġi nazzjonali tal-Istati Membri, inkluża l-ġurisprudenza;
  - c) aktar enfasi fuq il-liġi kummerċjali u d-dritt internazzjonali privat fl-edukazzjoni legali; and
  - d) riżorsi addizzjonali għar-riċerka akkademika fl-oqsma tad-dritt kummerċjali u d-dritt internazzjonali privat.
  - e) il-ħakma ta' lingwa barranija u tat-terminoloġija ġuridika tagħha;
2. Barra minn hekk, l-Istati Membri huma mistiedna jiżguraw li l-qrati li japplikaw il-Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa jkollhom kompetenza speċifika fil-qasam tal-liġi kummerċjali, pereżempju billi jinnominaw jew isaħħu qrati jew kmamar kummerċjali eżistenti.
3. Barra minn hekk, il-Kummissjoni hija mistiedna tistudja ulterjorment il-possibbiltà li tiġi stabbilita Qorti Kummerċjali Ewropea biex tissupplimenta l-qrati tal-Istati Membri u toffri lill-partijiet fil-kawża forum addizzjonali internazzjonali speċjalizzat fis-soluzzjoni ta' tilwim kummerċjali.
4. Bħala miżura finali, l-Istati Membri huma mistiedna jikkunsidraw ir-revizjoni tal-liġijiet tagħhom applikabbli għal kwistjonijiet kummerċjali f'sitwazzjonijiet bejn negozji, peress li wieħed mill-fatturi importanti għall-għażla tal-liġi huwa l-effikaċja u l-kwalità tal-liġi kummerċjali ta' pajjiż.

NOTA SPJEGATTIVA

Is-soluzzjoni tat-tilwim kummerċjali timxi wisq bil-mod fl-UE. Il-Bank Dinji jistma li f'għadd ta' Stati Membri, l-infurzar ta' kuntratt kummerċjali jista' jieħu sa bejn 3 u 4 snin. Hafna kumpaniji huma obbligati bil-liġi li jagħmlu riżervi fil-kotba tagħhom għal ammonti taht tilwim, dan japplika pereżempju għall-banek u l-kumpaniji tal-assigurazzjoni. Izda dan ma japplikax biss għal dawk li huma obbligati bil-liġi, billi hafna negozji oħra jagħmlu tali riżervi. B'riżultat ta' dan, madwar l-Ewropa, ammonti kbar ta' kapital huma inattivi.

Ġeneralment, il-proċeduri ċivili mhumiex armonizzati fuq livell Ewropew, għalkemm ġew armonizzati b'suċċess permezz ta' xi miżuri adottati fil-qafas tal-kooperazzjoni tal-ġustizzja ċivili.

Eżempju wiehed huwa r-Regolament Brussell I, li jistabbilixxi bażi għall-ġurisdizzjoni, ir-rikonossiment u l-eżekuzzjoni ta' sentenzi fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali u r-riformulazzjoni reċenti tiegħu, li dahlet fis-seħħ fl-2015, għamlet ftit aġġustament kruċjali għat-tilwim transfruntier fl-UE. Bih, il-proċedura ta' exequatur tneħħiet, u dan wassal għal tnaqqis fl-ispejjeż u ffrankar ta' żmien kemm għan-negozji kif ukoll għaċ-ċittadini tal-UE.

Eżempju ieħor hija l-Proċedura Ewropea għal Talbiet Żgħar (ESCP). Din tintroduċi proċedura speċifikament adattata għal tilwim tal-konsumaturi u tilwim ieħor relatat ma' valur iżgħar, ta' inqas minn EUR 5 000. Hija tapplika f'każijiet transfruntiera u għall-biċċa l-kbira tagħha ttieħdu bħala mudell regoli eżistenti f'xi Stati Membri.

B'mod simili, tista' tiġi stabbilita ordni proċedurali speċifika rigward tilwim kummerċjali transfruntier bejn in-negozji (B2B). Tali ordni proċedurali - Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa - tkun tipprovdi lin-negozji Ewropej b'għażla rapida li tiffranka l-ispejjeż biex tinkiseb soluzzjoni għal tilwim kummerċjali. Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa tista' tinkludi skadenzi stretti, determinati minn qabel, bl-ebda appell separat dwar kwistjonijiet proċedurali u possibbiltajiet limitati għaž-żieda ta' ċirkostanzi godda wara l-ewwel sottomissjonijiet.

Tali ordni proċedurali tista' titfassal biex tipprovdi lill-partijiet b'soluzzjoni anki ta' tilwim ikkumplikat fi żmien sitt xhur sa massimu ta' sena, li twassal għal iffrankar kbir għan-negozji Ewropej u li tattiva kapital mhux użat. Il-proċedura tkun volontarja u tkun tirrikjedi qbil miż-żewġ partijiet kontraenti. Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa tkun tirrikjedi mhallfin u avukati b'hiliet kbar. Il-mistoqsija li tqum dwar liema miżuri jistgħu jittieħdu biex jappoġġaw din il-proposta.

L-għażla tal-liġi f'kuntratti kummerċjali mhijiex imqassma ndaq bejn l-Istati Membri differenti. Dan għandu hafna raġunijiet, izda bħala effett, imhallfin u prattikanti tal-liġi f'xi pajjiżi jiksbu inqas esperjenza fi kwistjonijiet kummerċjali, kif ukoll l-iżvilupp tal-ġurisprudenza f'dawk il-pajjiżi mhuwiex daqstant għoli.

Jistgħu jittieħdu numru ta' miżuri biex jappoġġaw distribuzzjoni aktar ekwa tal-għażla tal-liġi u tal-iżvilupp tal-liġi kummerċjali u kompetenza fiha f'dawk l-Istati Membri. L-aktar miżura ovvja tkun bidliet possibbli fir-Regolament Ruma I rigward ir-regoli dwar l-għażla tal-liġi applikabbli bil-għan li tinkiseb konnessjoni aktar b'saħħitha bejn l-għan u l-fini ta' ftehimiet u l-liġi magħzula fi hdan l-UE, izda wkoll biex il-partijiet għal kuntratti purament kummerċjali jingħataw aktar awtonomija.

Miżuri ulterjuri jistgħu jinkludu taħriġ ta' mhallfin u avukati fi kwistjonijiet kummerċjali, aċċess imtejjeb għad-dritt tal-UE u għal-liġi nazzjonali tal-Istati Membri, inkluża l-

ġurisprudenza; enfasi fuq il-liġi kummerċjali u d-dritt internazzjonali privat fl-edukazzjoni legali; u riżorsi għar-riċerka akkademika fl-oqsma tal-liġi kummerċjali u d-dritt internazzjonali privat.

Barra minn hekk, l-Istati Membri huma mistiedna jiżguraw li l-qrati li japplikaw il-Proċedura Ċivili Ewropea Mhaffa jkollhom kompetenza speċifika fil-qasam tal-liġi kummerċjali, pereżempju billi jistabbilixxu jew isaħħu Qrati Kummerċjali jew Kmamar speċifiċi.

Minbarra dan, il-Kummissjoni hija mistiedna tistudja ulterjorment l-istabbiliment ta' Qorti Kummerċjali Ewropea biex tissupplimenta l-qrati tal-Istati Membri u toffri lill-partijiet fil-kawża forum addizzjonali internazzjonali speċjalizzat fis-soluzzjoni ta' tilwim kummerċjali.

Bħala miżura finali, l-Istati Membri huma mistiedna jikkunsidraw ir-rieżami tal-liġijiet tagħhom applikabbli għal kwistjonijiet kummerċjali, peress li wiehed mill-aktar fatturi importanti għall-għażla tal-liġi huwa kemm il-liġi kummerċjali ta' pajjiż tkun adattata sew għall-iżviluppi fl-oqsma kummerċjali.

**INFORMAZZJONI DWAR L-ADOZZJONI
FIL-KUMITAT RESPONSABBLI**

Data tal-adozzjoni	20.11.2018
Rizultat tal-votazzjoni finali	+: 24 -: 0 0: 0
Membri preżenti għall-votazzjoni finali	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Mady Delvaux, Laura Ferrara, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Emil Radev, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, József Szájer, Axel Voss, Francis Zammit Dimech, Tadeusz Zwiefka
Sostituti preżenti għall-votazzjoni finali	Geoffroy Didier, Pascal Durand, Jytte Guteland, Tiemo Wölken, Kosma Złotowski

VOTAZZJONI FINALI B'SEJHA TAL-ISMIJIET FIL-KUMITAT RESPONSABBLI

24	+
ALDE	Jean-Marie Cavada, António Marinho e Pinto
ECR	Sajjad Karim, Kosma Złotowski
EFDD	Joëlle Bergeron, Laura Ferrara
ENF	Gilles Lebreton
GUE/NGL	Kostas Chrysogonos
PPE	Geoffroy Didier, Emil Radev, Pavel Svoboda, József Szájer, Axel Voss, Francis Zammit Dimech, Tadeusz Zwiefka
S&D	Mady Delvaux, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Jytte Guteland, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Evelyn Regner, Virginie Rozière
VERTS/ALE	Max Andersson, Pascal Durand, Julia Reda

0	-

0	0

It-tifsira tas-simboli:

+ : favur

- : kontra

0 : astensjoni